

Sygn. akt *XVII AmE 19/21*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Maciej Kruszyński</i>
------------------	------------------------------

po rozpoznaniu 17 stycznia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) *sp. z o.o. w D.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o obliczenie opłaty koncesyjnej

na skutek odwołania (...) *sp. z o.o. w D.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Nr (...) z 25 listopada 2020 roku.

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od (...) *sp. z o.o. w D.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Maciej Kruszyński

Sygn. akt *XVII AmE 19/21*

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 listopada 2020 r., Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833, dalej jako: „P.e.”) w brzmieniu obowiązującym przed dniem 17 stycznia 2018 r. oraz w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w związku z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60 poz. 387, z późn. zm.) oraz w związku z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej określił dla (...) SP. Z O.O. (NIP: (...)) („Przedsiębiorca”) opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr (...) z dnia 18 marca 2016 r. na kwotę 33 651,00 zł.

Powód zaskarżył ww. decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. art. 34 ust. 1 ustawy P.e. w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. Nr 60, poz. 387, ze zm.) poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu istnienia obowiązku wnoszenia przez przedsiębiorstwo energetyczne więcej niż jednej opłaty koncesyjnej w tym samym roku, skutkującą wydaniem decyzji określającej dla Powoda drugiej w tym samym roku opłaty koncesyjnej, mimo że Powód wniósł opłatę koncesyjną za rok 2016, podczas gdy prawidłowa interpretacja wskazanych przepisów, z uwzględnieniem zasady wyrażonej w art. 217 Konstytucji, prowadzi do wniosku, iż przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, wnosi tylko jedną coroczną opłatę koncesyjną,

2. § 6 ust. 4 w zw. z § 6 ust. 1-3 Rozporządzenia poprzez niewłaściwe zastosowanie w sytuacji braku przesłanek do wezwania Powoda do ponownego obliczenia opłaty koncesyjnej oraz obliczenia opłaty przez Prezesa URE, jako że ze zgromadzonego materiału sprawy bezsprzecznie wynika, iż działanie powoda nie miało skutku w postaci uchybienia obowiązkowi wpłacenia rocznej opłaty koncesyjnej, o której mowa w art. 34 p.e.

Wskazując na powyższe, wniósł o uchylenie decyzji w całości oraz o zasądzenie na rzecz Powoda od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na odwołanie Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem datowanym na 21 grudnia 2015 r. Przedsiębiorca wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem o udzielenie koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi. (okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 18 marca 2016 r. nr (...) Prezes URE udzielił Przedsiębiorcy koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi. (okoliczność bezsporna)

Przedsiębiorca w 2015 r., tj. w roku poprzedzającym udzielenie powyższej koncesji, uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości (...) zł, co wynika ze złożonego przez Przedsiębiorcę formularza opłaty koncesyjnej.

Dowód: Formularz opłaty z tytułu udzielonej koncesji, k. 6 akt adm.

W związku z powyższym, Prezes URE pismem z dnia 23 marca 2020 r., wezwał Przedsiębiorcę do wniesienia - w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania - opłaty z tytułu udzielonej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia.

Dowód: Wezwanie do wniesienia opłaty z 23 marca 2020 r., k. 1 akt adm.

Kolejno, Prezes URE pismem z dnia 23 września 2020 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie określenia wysokości opłaty z tytułu koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej Przedsiębiorcy. Jednocześnie Przedsiębiorca został wezwany do złożenia stosownych wyjaśnień i nadesłania dokumentów, tj. wypełnionego formularza dotyczącego wyliczenia opłaty koncesyjnej oraz potwierdzenia uiszczenia przedmiotowej opłaty na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki. Prezes URE na podstawie art. 10 § 1 w związku z art. 73 k.p.a. zawiadomił Przedsiębiorcę o przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów, jak również o prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień.

Dowód: Zawiadomienie z 23 września 2020 r., k. 3-4 akt adm.

Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz fakty powszechnie znane, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 34 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, Przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wnoszą coroczną opłatę do budżetu państwa, obciążającą koszty jego działalności, zwaną dalej "opłatą koncesyjną".

Natomiast, jeżeli chodzi o zasady, wysokość i sposób pobierania omawianej opłaty, kwestie te reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja.

W myśl § 1 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, wysokość corocznej opłaty, wnoszonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego, uzyskanych ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie jego działalności objętej koncesją, osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty, oraz współczynników opłat z zastrzeżeniem § 2. Współczynnik opłat, o których mowa w § 1 określone zostały w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia. (§ 2 ust. 1).

Ustawa prawo energetyczne statuuje zatem coroczny obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej, który powstaje 1 stycznia każdego roku, a rozporządzenie określa termin jej płatności. Opłata ta jest uiszczana w związku z przyznaniem praw wynikających z treści koncesji, nie odnosi się jednak ona do faktycznego wykonywania działalności koncesjonowanej lecz do hipotetycznej możliwości jej wykonywania, na co wskazuje moment jej uiszczenia tj. z góry za cały rok oraz oderwanie wartości opłaty od faktycznie zrealizowanych w danym roku obrotów, a ustalenie jej na podstawie obrotu z roku poprzedniego. Opłata ta nie jest zatem świadczeniem przedsiębiorstwa energetycznego, które wnosi ono proporcjonalnie do okresu, w którym korzysta z udzielonej sobie koncesji. Stanowi ona w pewnym sensie swoistą cenę za prawo prowadzenia działalności koncesjonowanej. Nie jest ustalana w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności koncesji ani też nie pozostaje w związku z realnie osiąganym przychodem w roku w którym powstał obowiązek zapłaty opłaty.

W związku z tym, zdaniem Sądu, opłata koncesyjna stanowiąca jednorazową opłatę za wykonywanie działalności w danym roku kalendarzowym nie podlega także stopniowemu wykorzystaniu i nie może być ustalana proporcjonalnie do okresu w danym roku, w którym działalność faktycznie była wykonywana. Stanowisko takie zostało wielokrotnie wyrażone w orzecznictwie (tak np. wyrok SOKiK z 9 listopada 2017r. sygn. akt XVII AmE 52/15).

Przepis § 4 ust. 3 rozporządzenia stanowi, że w terminie określonym w ust. 2, tj. 30 dni od dnia wydania koncesji, pierwszą opłatę wnosi także przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji na wniosek, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie koncesji uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją.

W myśl § 6 rozporządzenia Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w razie stwierdzenia, że opłata została obliczona w sposób nieprawidłowy, wzywa przedsiębiorstwo energetyczne do ponownego jej obliczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. (§ 6 ust. 1) W razie niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne terminu, o którym mowa w ust. 1, lub gdy opłata ponownie została obliczona w sposób nieprawidłowy – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dokonuje obliczenia opłaty. (§ 6 ust. 2)

Po dokonaniu obliczenia, o którym mowa w ust. 2, przedsiębiorstwo energetyczne wnosi niezwłocznie należną kwotę albo Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwraca nadpłaconą kwotę (ust. 3).

Powyższe podlega zastosowaniu również w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie wniesie opłaty w terminie określonym przez § 4. ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja.

Przepisy § 4 ust. 1 i ust. 3 Rozporządzenia dotyczą zatem dwóch rodzajów opłat. W pierwszym przypadku - corocznej opłaty koncesyjnej wnoszonej do 31 marca każdego roku następującego po roku, w którym udzielono koncesji, a w drugim przypadku - pierwszej opłaty, uiszczanej w ciągu 30 dni od dnia wydania koncesji na wniosek przedsiębiorcy.

Opłata koncesyjna jest opłatą o której mowa w art. 2 § 2 Ordynacji podatkowej. Przepis ten stanowi, że jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy działu III stosuje się również do opłat, do których ustalenia lub określenia uprawnione są inne niż wymienione w § 1 pkt 1 organy. Organom tym przysługują uprawnienia organów podatkowych (art. 2 § 3 Ordynacji podatkowej).

Zgodnie z powyższym, do realizacji przez Prezesa URE zadań wynikających z konieczności egzekwowania realizacji obowiązku sformułowanego w art. 34 Prawa energetycznego stosuje się przepisy ordynacji podatkowej w zakresie takim jak: powstanie zobowiązania oraz jego wygaśnięcie, naliczanie odsetek za zwłokę, jak również ulg w spłacie opłaty koncesyjnej, przedawnienia zobowiązania wynikającego z art. 34 Prawa energetycznego, nadpłaty opłaty koncesyjnej oraz praw i obowiązków następców prawnych oraz podmiotów przekształconych. (za: Muras Zdzisław (red.), Swora Mariusz (red.), Prawo energetyczne. Tom II. Komentarz do art. 12-72, wyd. II Opublikowano: WK 2016)

Przechodząc do okoliczności niniejszej sprawy, w pierwszej kolejności należy wskazać, że przepis § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie opłat ma zastosowanie w stosunku do Przedsiębiorcy. Wynika to z faktu, że Powód wypełnia przesłanki określone w § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, mianowicie:

1. Przedsiębiorstwo złożyło wniosek o udzielenie koncesji,
2. Prezes URE udzielił Przedsiębiorstwu koncesji na obrót paliwami ciekłymi,
3. Przedsiębiorstwo to, w roku poprzedzającym udzielenie ww. koncesji, prowadziło działalność gospodarczą w zakresie objętym koncesją, oraz
4. Uzyskało przychody z tytułu działalności objętej koncesją.

Zdaniem Sądu, na Powodzie w sposób jednoznaczny ciążył obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej, w związku z udzieloną koncesją z dnia z 18 marca 2016 r., znak: (...). Udzielona Powodowi koncesja stanowiła wobec tego samodzielny tytuł prawny do żądania przez Prezesa URE opłaty koncesyjnej, natomiast w razie jej nieuiszczenia – tytuł prawny do jej obliczenia, a w konsekwencji i wyegzekwowania.

Poza sporem jest to, że przed udzieleniem koncesji decyzją z 18 marca 2016 r., Powód posiadał koncesję na obrót paliwami ciekłymi udzieloną mu przez Prezesa URE 19 maj 2006 r. W tym miejscu należy wyjaśnić, że przedsiębiorca prowadzący działalność koncesjonowaną miał możliwość wystąpienia w trybie art. 39 P.e. o przedłużenie ważności koncesji, na co słusznie wskazywał Pozwany w niniejszej sprawie. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest złożenie wniosku o przedłużenie jej ważności nie później niż 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Termin ten ma charakter materialnoprawny, a jego niezachowanie powoduje, że przedsiębiorca nie może skorzystać z uprawnienia do przedłużenia ważności koncesji przewidzianego w tym przepisie. W przypadku niezachowania przez koncesjonariusza terminu przewidzianego dla złożenia wniosku o przedłużenie ważności koncesji i konieczności wystąpienia o wydanie

nowej koncesji, sytuacja koncesjonariusza będzie tożsama z sytuacją przedsiębiorcy ubiegającego się o wydanie koncesji po raz pierwszy.

W konsekwencji należy stwierdzić, że Powód nie skorzystał z uprawnienia do przedłużenia ważności posiadanej przez niego koncesji przewidzianej przez przepisy Prawa energetycznego, jak również nie udowodnił, że wnosił o przedłużenie koncesji, wystąpił natomiast w dniu 21 grudnia 2015 r. o wydanie nowej decyzji. Przesądza to zatem o obowiązku uiszczenia opłaty również od „nowej” decyzji koncesyjnej.

Wprawdzie, w dniu 1 kwietnia 2016 r. Powód uiścił opłatę w wysokości 33 651,00 zł na konto Urzędu Regulacji Energetyki lecz opłata ta stanowiła wyłącznie część ekwiwalentu za prawo do prowadzenia działalności koncesjonowanej w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia 25 maja 2016 r. Części tego ekwiwalentu nie stanowiło uprawnienie do prowadzenia działalności koncesjonowanej po dniu 25 maja 2016 r.

Słusznie wskazał Sąd Apelacyjny, że opłata koncesyjna jest pochodną samego udzielenia koncesji i ich ilości. Oznacza to, że koncesjonariusz wnosi do budżetu państwa tyle rocznych opłat koncesyjnych, ile w danym roku posiada koncesji. Zauważyć należy, że przepis art. 34 ust. 1 P.e. ustanawia obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej od każdej koncesji posiadanej w danym roku, zupełnie niezależnie od zakresu koncesji. Innymi słowy, wykładnia przedmiotowego przepisu prowadzi do wniosku, że wynika z niego obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej od każdej koncesji posiadanej przez przedsiębiorcę w danym roku, nawet jeśli posiadał on w tym roku kilka koncesji dotyczących tej samej działalności. Dla wymagalności opłaty koncesyjnej nie ma znaczenia, czy dany rok jest pierwszym, kolejnym, czy też ostatnim rokiem po udzieleniu koncesji. W każdym z tych lat przedsiębiorca z tytułu udzielonej mu koncesji jest zobowiązany do uiszczenia opłaty koncesyjnej. (Wyrok SA w Warszawie z 24.02.2021 r., VII AGa 714/19, LEX nr 3225548)

Wbrew twierdzeniu strony powodowej, organ regulacyjny prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie i w konsekwencji dokonał prawidłowej subsumpcji przepisów prawa do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, słuszna była argumentacja pozwanego co do zasadności wyegzekwowania od Powoda opłaty koncesyjnej w związku z faktem wydania, na wniosek Powoda z 21 grudnia 2015 r., w dniu 18 marca 2016 r. decyzji o udzieleniu koncesji. Powód bowiem, nie wniósł opłaty w terminie do 30 dni od dnia wydania mu koncesji, wobec tego pozwany był uprawniony do zastosowania przepisu art. § 6 rozporządzenia w sprawie opłat.

Określona przez pozwanego wysokość wymaganej opłaty koncesyjnej została ustalona przez Prezesa URE prawidłowo (33 651,00 zł), bowiem stanowi ona iloczyn przychodów przedsiębiorcy uzyskanych w zakresie jego działalności objętej koncesją, osiągniętych w roku 2015 (...) zł), czyli roku poprzedzającym określenie opłaty oraz współczynnika opłat określony w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia w sprawie opłat (...).

Na koniec, warto także odnotować, iż przedsiębiorca, będący tzw. profesjonalistą, powinien znać omawiane regulacje prawne oraz skutki nieskorzystania z funkcjonujących w prawie energetycznym rozwiązań. Co więcej, powodowa spółka powinna wykazywać się wyższym stopniem staranności. Względem przedsiębiorców oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania jak również znajomości przepisów prawa są wyraźnie zwiększone.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd uznał, iż zarzuty sformułowane przez Powoda, były nieuzasadnione i nie mogły skutkować uchynieniem zaskarżonej decyzji.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania postanowiono stosownie do treści art. 98 i 99 k.p.c., zasądzając na rzecz strony wygrywającej proces - Prezesa URE koszty niezbędne do celowej obrony, które w sprawie niniejszej ograniczały się do kosztów zastępstwa procesowego. Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości 720,00 zł ustalone zostało w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Maciej Kruszyński